

نژاد گوسفند سفید کوههای مرکزی فرانسه French White

۱- تاریخچه

اصالت نژاد گوسفند سفید کوه‌های مرکزی به منطقه پهنوار جنوب این کوه‌ها برمیگردد. میشهای این ناحیه همواره در زمینهای زراعی با آب و هوای متنوع (در ارتفاعات کوه‌ها و همچنین در دشتها) به کار گرفته می‌شدند. یک نقطه اشتراک در تمامی رگه‌های اجدادی این نژاد وجود دارد: **حالت مقاوم و و خواص مادری 1.**

این نژاد همواره کاربرد تولید گوشت را داشته است.

اصلاح این نژاد در سالهای ۱۹۰۰ میلادی با هدف افزایش حجم بدنی میشها و بهبود تولید لبنی آنها با حفظ حالت مقاوم آنها آغاز گشته است بازدهی نژاد سفید کوه‌های مرکزی تدریجاً موجب گسترش نژاد و نهایتاً فرا گرفتن سراسر خطه کوه‌های مرکزی گردید. از سال ۱۹۷۵ به بعد عملیات اصلاح این نژاد رسماً مورد تأیید وزارت کشاورزی فرانسه بوده است.

امروزه نژاد سفید کوه‌های مرکزی **اولین نژاد گوسفند گوشتی در فرانسه** می‌باشد. تعداد آن در حال حاضر به بیش از **۲۵۰۰۰۰ میش** بر آورد شده است.

۱- خواص مادری: سهولت زایمان، قابلیت چند قلو زایی، پذیرفتن بره ها، ارزش شیری. کوه‌های مرکزی: ۸۵۰۰۰ کیلومتر مربع، آب و هوای قاره ای، ارتفاع ۲۰۰ تا ۱۰۰۰ متر

۲- استاندارد

میشها دارای پشم سفید لطیف و فشرده‌ای میباشند. سطح روی سینه و پهلویشان معمولاً ساده و بدون تزئین است. سر آنها باریک و اندکی منحنی است همراه با گوشهای ظریف، عریض و بدون افتادگی. نرها و ماده‌ها فاقد شاخ هستند. میشها دارای اندازه متوسط و اندام درشت و کوتاه میباشند. وزن متوسط میشهای بزرگسال ۸۰ کیلوگرم و قوچهای بزرگسال ۱۳۰ تا ۱۴۰ کیلوگرم می‌باشد. جرم این دامها از آنجا که دارای ضخامت بسیار کمی میباشند از نظر صنعتی دارای ارزش بسیار است.

۳- قابلیتها و بازدهیها

دامهای نژاد سفید کوه‌های مرکزی پیش از هر چیز مقاوم هستند:

- به خوبی قابلیت تحمل شرایط آب و هوایی دشوار (برف و سرما در زمستان و هوای گرم و خشک تابستان) را دارند.
- میشها به خوبی توانایی راهپیمایی و جا به جایی را دارند. / بازسازی ذخائر بدنیشان به آنها امکان تحمل دوره های طولانی و دشوار از جهت تغذیه را میدهد.
- در دوره زمستان، اگر شرایط آب و هوایی ایجاب کند، گله ها قابلیت رشد در ساختمان را دارند و از این بابت به بیماریهای تنفسی مبتلا نمیشوند.

▪ نرها و ماده‌ها قابلیت تولید بره در تمام طول سال را دارا میباشند.

روشهای اصلاح، مطابق طرح رسمی اصلاح نژاد گوسفند در کشور فرانسه بوده و دارای گواهی وزارت کشاورزی این کشور میباشد. این روشها بر ۴ پایه اصلی استوار هستند:

- کنترل بازدهی در مزرعه و در جایگاههای اصلاح دام مشتمل بر ۲۵۰۰۰۰ میش.
- ایستگاههای کنترل فردی جهت ارزیابی دامهای نر مد نظر برای تولید مثل که با کنترل ۷۰۰ قوچ در سال، موجب گزینش مناسب ترینها برای این منظور میشود.
- مرکز تلقیح به منظور پخش قوچهایی که از جهت قابلیت زایش آزمایش شده‌اند.
- ایستگاه آزمایش قابلیت زایش جهت اندازه‌گیری قابلیت‌های گوشتی قوچهای مد نظر برای تلقیح (آزمایش خواص مادری قوچها در مزرعه صورت می‌گیرد).

عمل اصلاح دارای دو محور است:

• **خواص مادری:**

این خواص با کنترل بازدهی در مزرعه و آزمایش قابلیت زایش قوچهای تلقیحی به دست می‌آیند.

مهمترین جنبه‌های بهبود یافته عبارتند از:

قابلیت چند قلو زایی: به طور متوسط، قابلیت چند قلو زایی در این نژاد، در جفتگیری طبیعی، بین ۱'۵ و ۱'۶ بره متولد از هر زایمان است. قابلیت تولید بره در تمام طول سال به **میش سفید کوههای مرکزی** امکان ورود در سیستم تولید مثل تسریع شده را میدهد که به قابلیت تولید تقریبی ۲ بره در سال از هر میش می‌انجامد.

○ **وزن بره‌های ۳۰ روزه:** این ویژگی منعکس کننده قابلیت میشها در موارد زیر است:

■ **زایش بره‌هایی با وزن کافی جهت تضمین ادامه حیات آنها (تقریباً ۴ کیلوگرم)**

■ **تولید شیر به میزان کافی جهت تضمین رشد بالای بره‌ها تا زمان از شیر گرفتن آنها.** رشد بالای بره‌ها قبل از مرحله از شیر گرفتن موجب رشد بالای آنها در زمان پروار بندی پس از از شیر گرفتن میشود.

نتایج به دست آمده عبارتند از:

■ **دو برابر شدن میزان تولد دامهای نر و همچنین دو برابر شدن وزن نرهای پرورش یافته:** ۲. ۱۱ کیلوگرم.

■ **دو برابر شدن میزان تولد دامهای ماده و همچنین دو برابر شدن وزن ماده‌های پرورش یافته:** ۳. ۱۱ کیلوگرم.

■ **قابلیت‌های گوشتی:**

این قابلیت‌ها توسط ایستگاه‌های کنترل فردی دامهای نر مد نظر برای تولید مثل و همچنین آزمایش قابلیت زایش قوچهای مد نظر برای تلقیح به دست می‌آیند.

مهمترین عوامل بهبود یافته عبارتند از:

- **شکل ظاهری و ضخامت بخش مرکزی گوشت دنده**
- **وضعیت مطلوب پروار بندی**
- **سرعت رشد و بازدهی غذایی**

نتایج به دست آمده عبارتند از:

○ **در خصوص بره‌های اصیل که در وزن زنده ۳۸ کیلو گرم کشتار یافته اند:**

- **بازدهی لاشه گوشت: ۴۷/۵٪**
- **وزن لاشه‌ها: ۱۸ کیلوگرم**

- قابلیت بهره برداری تولیدی دام بر اساس ترکیب ظاهری: ۷۵٪ طبقه R 3
- وضعیت پروار بندی: ۹۰٪ طبقه ۳ برای دامهای نر ۸ ماهه: ۶۵ کیلوگرم 5

لاشه با ترکیب بندی R و وضعیت پروار بندی 3

جهت ارزیابی این معیارهای اصلاح ژنتیکی، سازمان اصلاح نژاد سفید کوههای مرکزی از یک **نماگر اقتصادی ترکیبی** استفاده می‌کند که مجموع نماگرهای فنی را در بر گرفته و بازدهی های ژنتیکی به دست آمده را در قالب داده‌های اقتصادی ارائه می‌دهد. در حال حاضر، در بخش پرورش گوسفند کشور فرانسه این تنها نژادی است که این روش در مورد آن اعمال می‌شود.

۴- کاربرد نژاد

این نژاد عموماً به صورت نوع اصیل آن پرورش می‌یابد: دقت انجام گرفته در قابلیت بهره برداری تولیدی دام بر اساس ترکیب ظاهری، وضعیت مطلوب پروار بندی و سرعت بالای رشد موجب می‌شود که بره‌های تولید شده از لحاظ کیفی از تمامی استانداردهای رسمی لازم برخوردار باشند.

۳- جدول طبقه بندی "اروپا" ملاک است

۴- جدول طبقه بندی "اروپا" ملاک است

۵- منشأ داده ها: دام نر ایستگاه کنترل فردی

معمولترین شیوه‌های زاد آوری عبارتند از:

- روند تسریع یافته ۳ زایمان در طول ۲ سال (ارتقاء قابلیت تولید بره در تمام طول سال توسط میشها)
- یک زایمان در سال، در بهار یا در تابستان (جهت تأمین دوره های مناسب از لحاظ تجاری)

همچنین قوچهای نژاد سفید کوههای مرکزی از دیر باز جهت **اختلاط** با نژادهای محلی میش (از نوع نژاد مقاوم کوهستان) به کار گرفته میشوند.

سالهاست که این نژاد با موفقیت در لهستان، مجارستان، مارتینیک و مراکش استقرار یافته است.